

GRADA

GRAČANIČKI GLASNIK
časopis za kulturnu historijuBroj 54
Godina XXVII
Novembar, 2022.
[str. 209-222]

© Monos 2022

Naređenje komandanta Taktičke grupe 2 Armije R BiH za odbranu

(1. septembra 1992. godine)

Taktička grupa 2 (TG-2), sa komandom u Gračanici, formirana je 17. 08. 1992. godine po naredbi Okružnog štaba odbrane Tuzla. Objedinjavala je snage Armije RBiH sa prostora Gračanice i Doboja Istoka, organizirane u 109. i 111. brigadu, koje su branile položaje u dolini rijeke Spreče, na prilazima gradu Doboju, te u rejonu planine Trebave. Dana 1. septembra komandant Taktičke grupe 2 Osman Puškar izdao je Naređenje za odbranu, kojim su precizirani zadaci, mjere i postupci potčinjenih jedinica. Ovaj značajan i sadržajan dokument, kao dragocjen historijski izvor, objavljuje se u cjelosti.

Ključne riječi: Armija Republike Bosne i Hercegovine; Armija RBiH; Okružni štab odbrane Tuzla; 2. korpus; Taktička grupa 2; TG-2; 111. brigada; 109. brigada; Gračanica; Doboja Istok; Osman Puškar.

REDAKCIJSKA NAPOMENA

U razdoblju Odbrambeno-oslobodilačkog rata 1992.-1995. Gračanica je bila primjer općine u kojoj je uspješno organizirana odbrana u svim njenim segmentima, ali i sredine u kojoj je izgrađena stabilna i čvrsta vojna organizacija. Ta organizacija se razvijala kroz jedinice i sastave Teritorijalne odbrane RBiH (TO), kao legalne vojne sile Republike Bosne i Hercegovine, koja je objedinila različite vidove dotadašnjeg odbrambenog i vojnog organiziranja na ovim prostorima. Opštinski štab Teritorijalne odbrane Gračanica (OpŠTO) s početkom agresije na Bosnu i Hercegovinu formira četiri rejonska štaba (RjŠTO) – u Gračanici, Malešićima, Donjoj Orahovici i Sokolu, koji potom formiraju ili objedinjavaju već formirane teritorijalne jedinice (čete i samostalne vodove) u svim mjesnim zajednicama. Uslijedila je i mobilizacija Odreda TO Gračanica, kao jedinice manevarskog tipa, a u sastav OpŠTO Gračanica ulaze i slobodni prostori mjesnih zajednica u istočnom dijelu predratne općine Doboja, gdje se formira RjŠTO Klokotnica.

U vremenu prerastanja TO u Armiju RBiH pristupilo se i reorganizaciji snaga odbrane na području Gračanice, odno-

GRADA

sno formiranju bataljona iz sastava rejonskih štabova i Odreda TO, dok se od RjŠTO Klokočnica nešto ranije formirala 109. brigada. Preostali bataljoni na prostoru Gračanice 1. septembra 1992. godine objedinjeni su u sastav novoformirane 111. brigade. U Gračanici su RjŠTO „prevedeni i „B“ sastave u koje su raspoređeni v/o starijih godišta kao rezervu 111. brigade. No, još prije toga, Naredbom Okružnog štaba odbrane Tuzla od 17. 8. 1992., a u cilju dogradnje sistema rukovođenja i komandovanja, iz sastava OpŠTO Gračanica (odnosno Opštinskog štaba odbrane Gračanica), formirana je Taktička grupa 2 (TG-2), sa komandom u Gračanici. U njenom sastavu našle su se snage 111. gračaničke i 109. dobojske brigade. Taktička grupa 2, na čijem čelu se nalazio Osman Puškar – raniji komandant OpŠTO Gračanica – zaokružila je odbrambeno organiziranje na ovome prostoru. Krajem septembra 1992. godine, ona će prerasti i u Operativnu grupu 2 (OG-2), proširivši zonu odgovornosti i na područje općine Lukavac, gdje se formira 117., a godinu dana kasnije i 212. oslobodilačka brigada. Bio je to i vrhunac vojničkog organiziranja na ovome prostoru sve do početka 1995. godine, kada OG-2 prerasta u 22. diviziju Armije RBiH.

Nakon što je uspješno okončano vojno organiziranje kroz formiranje i ustrojavanje bataljona i brigada, kao krupnijih taktičkih jedinica, te uspješno otklonjena neposredna

opasnost za sam grad Gračanicu, koja je dolazila sa neprijateljskih uporišta Lohinja i Lendići, komandant TG-2 Osman Puškar je 1. septembra 1992. godine potčinjenim jedinicama izdao *Naređenje za odbranu* – jedan, može se reći, temeljni dokument u vojnome smislu, koji po svojoj formi odražava vojničku stručnost i profesionalnost – što su bili i vodeći principi u organizaciji odbrane i vojске na ovim prostorima – od prvih dana rata. Dokument je ujedno i sadržajan historijski izvor, koji svjedoči o stanju na širim prostorima Gračanice – rasporedu jedinica Armije RBiH, zonama odgovornosti brigada i bataljona, rasporedu linija odbrane itd. Mnogo toga vidljivog iz ovoga dokumenta u suštini se nije mijenjalo sve do kraja rata. Zato smo i odlučili da ga objavimo u cjelini, kao dragocjen historijski izvor, ali i vrijedno povijesno svjedočanstvo, koje na izvjestan način potkrepljuje i nadopunjuje memoarske iskaze koje smo objavili u rubrici „Sjećanja“, kako u ovome broju, tako i u prethodnom, 53. broju našega časopisa.

Ovaj dokument, čiji se original nalazi u Spomen-zbirci 1992.–1995. Gračanica, prenosimo u izvornom obliku. Ispravljali smo samo očigledne slovne pogreške u unosu teksta. Mjestimične napomene dali smo u fusnotama (koje su, dakle, redakcijske), dok je objašnjenje vojnih skraćenica navedeno u prilogu na kraju,

Republika Bosna i Hercegovina
ARMIJAS BOSNIE I HERCEGOVINE
OPŠTINSKI ŠTAB ODBRANE
TAKTIČKA GRUPA 2

Broj str. pov: 01-924/92
Datum: 01.09.1992. godine

N A R E Đ E N J E

k-danta Taktičke grupe 2 Armije R BiH za odbranu

1. Podaci o neprijatelju:

Prema dosadašnjim podacima i ispoljenim aktivnostima, agresor je na ovoj teritoriji angažovao sljedeće jedinice i sastave: jedinice tzv. armije srpskog naroda BiH, ostatke jedinica bivše JNA, kao i razne druge paravojne i terorističke formacije: "Šešeljevci", "Arkanovci", "Beli orlovi" i druge.¹

Vjerovatno raspored tih jedinica je sljedeći:

Na prostoru planine Ozren i Sprečkog polja sa lijeve strane Spreče jedna brigada sastavljena od tri odreda i to: "Sižje", "Kraljica" i "Preslica". U širem rejonu Doboja posadne snage i dvije brigade Banjalučkog i Kninskog korpusa. Jedan dio tih snaga (jedna brigada) anagažovana na ratištu pravcem Doboj – Trebava – Gradačac.

Raspored tih snaga je sljedeći:

- Odred "Sižje" angažovan je na pravcu B. P. Selo – s. Sižje;
- Odred "Kraljica" angažovan je na pravcu s. B. P. Selo – s. Karanovac;
- Odred "Preslica" angažovan je na pravcu s. Boljanić – s. Tekućica – Doboj.²
- U s. Donji i Gornji Skipovac angažovane su uglavnom snage mjesnog stanovništva, ojačane snagama bivše JNA i armije tzv. Srpske Republike BiH.³

U dosadašnjim dejstvima agresor je sem pješadijskog oružja koristio i sljedeća sredstva:

Jedna tenkovska četa kao i sljedeća sredstva podrške: MB 120 i 82 mm, PAT 1/20, 2/20 i 3/20 mm, haubice 105 i 155 mm, a raspolaže i raketnim naoružanjem (rakete "Fagot" 250 kom.), višecjevnim bacačima raketa i avijacijom.

Do sada otkrivena sredstva podrške nalaze se u rejonima: Ilijino brdo, NC Lužanjak, Vrla strana, Grabova kosa, Kojići, Haldište, Boljanić, Tekućica, Preslica, Lipac, Pridjel, Becanj, Oblić, Paležnica, Skipovac i Palića vis.

1 Jedinice JNA na prostoru Bosne i Hercegovine, skupa sa tzv. Srpskom TO, u drugoj polovini maja 1992. prerastaju u Vojsku Srpske Republike u BiH (VSRBiH), oružanu silu srpske paradržave u Bosni i Hercegovini. U avgustu 1992. srpska paradržava je preimenovana u Republiku Srpsku, čime je i njena oružana sila dobila ime Vojska Republike Srpske (VRS).

2 Navedeni odredi formirani su još krajem 1991. kao dobrovoljačke jedinice u sastavu JNA. U vremenu u kome je nastalo ovo naređenje oni su već odavno bili preformirani u bataljone 1. srpske ozrenske brigade, odnosno 2. ozrenske lake pješadijske brigade. Ove dvije brigade su pripadale Operativnoj grupi 9 Doboj, iz sastava 1. krajiškog korpusa VRS, a kasnije se od njih formira i posebna Taktička grupa Ozren.

3 Na području Trebave, JNA je formirala dobrovoljačke odrede "Becanj", "Spletana Lipa" i "Tolisa", koji potkraj maja ulaze u sastav Operativne grupe 9 Doboj, u okviru 1. krajiškog korpusa VSRBiH (nastao preformiranjem 5. banjalučkog korpusa JNA). Od ta tri odreda, te bataljona 18. partizanske brigade JNA iz Modriče, ustrojena je 1. trebavska laka pješadijska brigada VSRBiH. Položaje u rejonu Skipovca držali su dijelovi navedene brigade.

Na svim utvrđenjima, a posebno mostovima na Spreči, imaju PAT-ove i PAM-ove koji uglavnom koriste rasprskavajuću municiju.

U dosadašnjim borbenim dejstvima ispoljenim na ratištima kod Doboja i Gradačca za podršku je koristio i LBR.

Na ovom području u borbenim dejstvima neprijatelj nije koristio NHB sredstva, što ne isključuje mogućnost selektivne upotrebe istih.

Na svim svojim položajima neprijatelj je maksimalno utvrđen po svim inženjerijskim pravilima, a u određenim rejonima (Sprečko polje, Becanj, s. Gornji Skipovac) i PP i PT minska polja.

U selima gdje ima muslimanskog i hrvatskog stanovništva vrši neviden teror i iseljavanje stanovništva u cilju ostvarenja ideje o etnički čistim teritorijama.

Raspolaze sa sredstvima za elektronsko izviđanje, ometanje i goniometrisanje.

Koristi sredstva specijalne namjene za dezinformacije, psihološka dejstva, ubacivanje i dejstva u rasporedu i pozadini naših snaga, kao i unaprijed pripremljenu mrežu obavještajnih organa.

U svrhu izviđanja koristi helikoptere i avijaciju, da bi po uočenim ciljevima dejstvovao kasetnim bombama i raketama. Helikoptere koristi i za prevoz svojih snaga – brzo prebacivanje.

2. Podaci o našim snagama

Naše snage su raspoređene u odbrani opštine Gračanica i dijela bivše opštine Doboj.

Rasporedom snaga organizovana je kružna odbrana osim prema Srebreniku. Odbrana se sastoji od dvije do tri linije, koje su uređene po dubini.

U odbrani teritorije učestvuje 109. brigada Doboj i 111. brigada Gračanica. Osim brigada u odbrani je uključen i rezervni sastav jedinica TO Gračanica, kao i snage MUP-a. Prednja linija odbrane se proteže od Miričine do Poljica duž rijeke Spreče, a potom preko Svjetliče, uključno brdo Glavica ispod Ciganišta do uključno brdo Točko, potom isključno brdo Oblić zatim uključno Delića vis, zatim Zoljin vis, Dragića brdo, Zvijezda, ispod Visa (tt 692), Sijedi krš, Točilo, Četovulja, Osovone.

Zadatak svih jedinica je da preko organizovanog sistema vatre i uz zajedničko sadejstvo nanesu neprijatelju gubitke u živoj sili i MTS, uz podršku artiljerije.

Artiljerijska grupa 111. brigade ima sljedeći raspored:

- 1 vod MB baterije 120 mm u rejonu Hurije,
- 1 vod baterije 120 mm u rejonu D. Orahovica – Miričina,
- 1 odjeljenje haubica 100 mm u rejonu Duraća,
- 1 vod topova 76 mm B-1 u rejonu Lendića,
- 1 odjeljenje POT 76 mm ZIS u rejonu Straževac,
- raketno odjeljenje 9K11 u rejonu D. Orahovica do Gračanice,
- 1 odjeljenje lansera raketa – koristi se po potrebi na vozilu u području odgovornosti TG-2,
- Artiljerijska grupa 109. brigade ima sljedeći raspored:
- 1 odjeljenje MB 120 mm u rejonu Gaja,
- 1 vod VBR 128 mm koristi se po potrebi u području odgovornosti TG-2, a razmješten je u rejonu kote 371,
- 1 odjeljenje raketa 9K11 u rejonu Poljice – Stjepan Polje, a razmješten je u rejonu Frkati tt 274.

Zadatak artiljerijskih grupa je podrška u prednjoj liniji odbrane i borba sa oklopnim jedinicama neprijatelja.

*

111. brigada odgovorna je za odbranu opštine Gračanica. Zona odgovornosti joj je od Miričine do Stjepan Polja, te od brda Točko do granice sa Gornjom Međinom, po dubini Studenci – Kupresi – Vranovići. Odbranu organizovati u tri linije koristeći pri tome najpovoljnije zemljišne objekte.

Zone odgovornosti bataljona u dužini 111. brigade su:

1. bataljon je manevarskog dejstva na području odgovornosti TG-2, pa i regije.

2. bataljon je odgovoran za odbranu grada Gračanica i naselja Pribava, Donja Lohinja i Lendići. Zona odgovornosti mu je od Duraća (put za Kakmuž) do Lendića (put za Karanovac), po dubini Bahići, Vjetrenica, Čozalovo brdo, Lepar, Bijela polja, Gornja Lohinja.

Prvu liniju odbrane organizovati duž rijeke Spreče sa osloncem na komunikaciju Doboj-Tuzla i druge povoljne zemljišne objekte.

Drugu liniju odbrane organizovati na liniji Ahmetaševići – kota 258 – kota 265 – Straževac kota 338 – Ritašići – Lipa – Grič – Kaleba – Molitvište, sa osloncem na povoljne zemljišne objekte.

Treću liniju odbrane organizovati po zadatoj dubini, oslanjajući se na povoljne zemljišne objekte.

3. bataljon je odgovoran za odbranu naselja Donja Orahovica, Miričina, Gornja Orahovica i Rašljeva.

Zona odgovornosti mu je od Miričine do Duraća (put za Kakmuž), po dubini Ratiš – Rašljeva, Gornja Orahovica i Gornja Lohinja,

Prvu liniju odbrane organizovati duž rijeke Spreče sa osloncem na željezničku prugu i komunikaciju Doboj – Tuzla i dr. povoljne zemljišne objekte.

Drugu liniju odbrane organizovati na liniji Trst (tt 342) – tt 211 – tt 365 – Makovci – Brdeljak – Radino brdo, sa osloncem na povoljne zemljišne objekte.

Treću liniju odbrane organizovati po zadatoj dubini oslanjajući se na povoljne zemljišne objekte.

4. bataljon je odgovoran za odbranu naselja Stjepan Polje, Lukavica, Riječani, Malešići i Babići.

Zona odgovornosti mu je od Lendića (put za Karanovac) do Lugova, po dubini Džebe – Ahmići, zatim od Točko – Delića vis – Zoljin vis – Zvijezda – Sijedi krš, po dubini Biljevina – Dujska voda – Krčevine – Malešići – Babići.

Prvu liniju odbrane organizovati duž rijeke Spreče sa osloncem na komunikaciju Doboj – Tuzla i dr. povoljne zemljišne objekte, zatim na liniju tt 281 – Sijedi krš, oslanjajući se na povoljne zemljišne objekte.

Drugu liniju odbrane organizovati na liniji Molitvište – Dživraci – tt 311 – Debelo brdo i na liniji Biljevina – Čamdžići – Drenovača – Prisade – Šakići – Kovači – tt 510, oslanjajući se na povoljne zemljišne objekte.

5. bataljon je odgovaran za odbranu naselja Škahovica, Soko, Piskavica, Vranovići, Prijeko Brdo, Džakule i Doborovci.

Zona odgovornosti mu je od Sijedog krša do granice sa Gornjom Međinom – Kupresi, kao i desantna prostorija Stražba – Bučje, po dubini Škahovica – Džakule – Doborovci.

Prvu liniju odbrane organizovati na liniji Sijedi krš – Točilo – Četovulja – Straševići – Šabići – Studenci – Kupresi, sa osloncem na povoljne zemljišne objekte.

Drugu liniju odbrane organizovati na liniji Točilo – tt 522 – tt 339 – Oglavak – Visovi – Kaštelj – Vranjevac – Kupresi, sa osloncem na povoljne zemljišne objekte.

Organizovati protivdesantnu odbranu u rejonu Stražba i Bučje, uključujući i uređenje položaja i raspored jedinica.

Zadatak svih bataljona u zonama odgovornosti je organizovanje odbrane po dubini i uređenje položaja (treći stepen inženjerijskog uređenja), koristeći pri tome sve raspoložive snage i sredstva. Na tenkoprohodnim pravcima organizovati izradu minskih polja i fortifikacijskih prepreka, kao i grupe za protivoklopnu borbu. Uz te grupe organizovati pješadijske snage za odvajanje neprijateljeve žive sile od oklopnih sredstava i za izvlačenje grupa za protivoklopnu brobu. Položaji za ove grupe moraju posebno biti uređeni i obezbijedeni za blisku protivoklopnu borbu.

Sve jedinice su dužne organizovati sistem zaprečne vatre na prednjoj liniji odbrane koji se mora prenositi na drugu i treću liniju odbrane uz organizovano posjedanje ovih linija. Na povoljnim mjestima organizovati otporne tačke koje treba uporno braniti.

Na povoljnim mjestima u zonama odgovornosti odbrane isplanirati organizaciju zasjeda, a položaje za to adekvatno odmah urediti. Svaki bataljon je dužan preko pretpostavljene komande tražiti artiljerijsku podršku u slučaju napadnih dejstava neprijateljskih snaga.

*

109. brigada odgovorna je za odbranu naselja Velika i Mala Brijesnica, Klokotnica, Stanić Rijeka, Poljice, Svjetlića i drugih iz bivše opštine Doboj. Zona odgovornosti joj je od Male Brijesnice do Poljica, te sa sjevera brdo Točko, po dubini Dujske vode – tt 422 – Stijene. Odbranu organizovati u tri linije koristeći pri tome najpovoljnije zemljišne objekte.

Zone odgovornosti bataljona u okviru 109. brigade su:

1. bataljon je odgovoran za odbranu MZ Klokotnica. Zona odgovornosti mu je Stožina – Samarić, po dubini Šikarac – Dujska voda.

Prvu liniju odbrane organizovati duž rijeke Spreče, sa osloncem na komunikaciju Doboj – Tuzla i dr. povoljne zemljišne objekte.

Drugu liniju odbrane organizovati na liniji Habibovići – Ahinbašići sa osloncem na povoljne zemljišne objekte.

Treću liniju odbrane organizovati po zadatoj dubini oslanjajući se na povoljne zemljišne objekte.

2. bataljon je odgovoran za odbranu MZ Svjetlića, Stanić Rijeka, Hodžići.

Zona odgovornosti mu je od Točko – kota 225 (Svjetlića) – Poljice – Stožina, po dubini Hrkoje.

Prvu liniju odbrane organizovati na liniji s. Poljice – Kota 225 – Mujanov mezar, sa osloncem na povoljne zemljišne objekte.

Drugu liniju odbrane organizovati na liniji Begova glavica – Hodžići – tt 483, sa osloncem na povoljne zemljišne objekte.

Treću liniju odbrane organizovati po zadatoj dubini, oslanjajući se na povoljne zemljišne objekte (Stožine – Kardaši – Šikarac).

3. bataljon odgovoran je za odbranu mjesnih zajednica Velika i Mala Brijesnica. Zona odgovornosti mu je Samarić (k 201) – Lugovi, po dubini Bandra – Sokoline.

Prvu liniju odbrane organizovati duž rijeke Spreče, sa osloncem na komunikaciju Doboj – Tuzla i dr. zemljišne objekte.

Drugu liniju odbrane organizovati na liniji kota 371 – Debelo brdo, sa osloncem na povoljne zemljišne objekte.

Treću liniju odbrane organizovati na liniji Gaj – Bandra – Sokoline.
Zadatak bataljona 109. brigade je isti kao i bataljona 111. brigade.

*

Svi bataljoni iz sastava TG-2 moraju imati formirane jedinice manevarskog tipa, jačine voda do čete.

Jedinice rezervnog sastava angažovati kao pomoć na obezbjeđenju objekata od značaja za odbranu, a po potrebi u zonama odgovornosti pojedinih bataljona.

DIO angažovati prema planu izvođenja borbenih dejstava, što će se regulisati posebnim naređenjima.

Snage MUP upotrijebiti za obezbjeđenje vitalnih objekata i prema planu izvođenja borbenih dejstava, što će biti regulisno posebnim naređenjem.

Četu vojne policije angažovati za suzbijanje opšteg kriminaliteta, kontrolu saobraćaja od vojnog značaja (kontrola transporta), intervencije i zaštitu ličnosti.

3. Planiranje borbenih dejstava

Planiranje borbenih dejstava vrši se u svim jedinicama od čete do nivoa TG-2. Sve planove izvođenja borbenih dejstava nižih jedinica mora odobravati komandant TG-2.

Izvođenje b/d do nivoa bataljona odobrava komandant TG-2 preko pretpostavljenih komandi, a k-danti brigada odobravaju izvođenje b/d do nivoa čete.

4. Susjedi

Istočno od nas odbranu izvode oružane snage Srebrenika i Lukavca, sjeverno OS Gradačca i 108. brigada HVO, a zapadno 110 brigada HVO i oružane snage Tešnja.

5. Odlučio sam

Glavnim snagama TG-2 organizovati upornu odbranu na pravcima Bušletić – Gračanica, Gračanica – Srnice, Gračanica – Srebrenik kao i Grebnice – Becanj – Zoljin vis, Sijedi krš – Džakule – Prijeko Brdo i ne dozvoliti prodor neprijatelju niti zauzimanje dijelova teritorije. Dijelom snaga ostvariti kontrolu teritorije u zoni odgovornosti i biti u gotovosti za izvođenje borbenih dejstava i zaštitu stanovništva.

Gotovost za izvođenje b/d O D M A H .

KM u rejonu s. Soko.

6. Obezbjedenje borbenih dejstava

a) Inženjerijsko obezbjeđenje:

Inženjerijsko obezbjeđenje linija odbrane raditi sopstvenim snagama koristeći pri tome sva raspoloživa sredstva.

Sve linije odbrane uraditi u III stepenu utvrđenja (sa podgrudobranskim skloništima).

Na svim linijama odbrane na tenkoprohodnim pravcima uraditi minska polja i pripremiti dionice puteva za zarušavanje.

Na svim dionicama pripremljenim za rušenje imati spremno ljudstvo za zarušavanje, a sva minska polja kao i zapreke braniti određenim brojem boraca.

Ljudstvo za zarušavanje puteva obezbjeđuju k-danti bataljona u zonama svoje odgovornosti.

b) ABH obezbjeđenje:

- Svakodnevno izviđanje izviđača ABHO u četama,
- ličnu dekontaminaciju izvoditi formacijskim i priručnim sredstvima,
- kolektivnu zaštitu ABHO izvoditi uz pomoć mješovitog voda ABHO iz civilne zaštite koja će dekontaminatorsku stanicu izrađivati u rejonu odbrane bataljona.

c) Protivvazdušno obezbjeđenje:

U cilju ostvarenja što efikasnije PVO i PVZ sopstvenih snaga, sredstava i objekata, neophodno je preduzeti sljedeće:

1. U svim jedinicama odrediti osmatrače vazdušnog prostora i sa osmatračkih stanica blagovremeno uočavati i najavljivati nailaske helikoptera i aviona. (Izvištavati i opšt. Centar za obavještavanje).
2. Za borbu sa niskoletjećim avionima i helikopterima imati u gotovosti i koristiti cjelokupno pješadijsko naoružanje po planu pretpostavljenog starješine i za borbu sa eventualno izbačenim padobrancima,
3. za dejstvo po helikopterima i avionima u gotovosti imati sva oruđa LPA baterije.
4. Pridržavati se svih mjera i postupaka koji umanjuju dejstvo sredstava iz vazduha, a posebno primjenjivati:
 - utvrđivanje,
 - maskiranje,
 - obmanjivanje,
 - minimalne pokrete u toku dana,
 - u toku borbe ne dozvoliti da dolazi do nagomilavanja ljudstva.
5. Oruđa LPA baterija rasporediti tako da obezbjeđuju optimalnu zaštitu vazdušnog prostora KM brigada i TG-2 i pojedinih zemljišnih objekata.
Raspored oruđa usaglasiti sa TG-2.

d) Obavještajno obezbjeđenje:

1. U cilju pravovremenog sagledavanja svih namjera neprijateljskih snaga težište obavještajnog obezbjeđenja imati na prikupljanju obavještajnih podataka neophodnih za pravovremeno donošenje cjelishodnih odluka, planiranje i uspješno izvođenje b/d jedinice.
2. Zona obavještajne odgovornosti je rejon upotrebe jedinice.
3. Za potrebe više komande i sopstvene jedinice prikupljati sljedeće podatke: otkrivanje postupaka i namjera neprijateljevih jedinica u zahvatu fronta, na PZT i njegovoj pozadini; otkrivanje VD; pravovremeno otkrivanje dolaska svježih neprijateljevih snaga iz dubine ka liniji fronta; otkrivanje sistema veza, rasporeda i načina obezbjeđenja KM i CV; pravovremeno otkrivanje sistema i mjera inženjerijskog obezbjeđenja i vatrenog sistema; otkrivanje sistema pozadinskog obezbjeđenja.
4. Obavještajne podatke prikupljati: obavještajno-operativnom djelatnošću; izviđanjem vizualno i upotrebom tehničkih sredstava; ispitivanjem ratnih zarobljenika i prebjega; izučavanjem neprijateljevih dokumenata; korišćenjem podataka prikupljenih preko MOiO, kao i razmjenom obavještajnih podataka sa susjednim jedinicama i komandama.

5. U zoni odgovornosti, a po odluci k-danta brigade i obavješt. organa brigade obavještajne podatke će po potrebi prikupljati i izviđački vod brigade kome za izvršenje zadatka pružiti svu potrebnu pomoć.

U zoni odgovornosti prikupljanje obavještajnih podataka vršiti izviđačkim grupama i fromiranjem osmatračnica u svim osnovnim jedinicama.

6. Zarobljenike i prebjegce radi ispitivanja upućivati u vojnu policiju.
7. Održavanje veze: induktor. vezom, radio i kurirskom vezom.
8. Od obavještajnih dokumenata voditi sljedeće:
9. Obavještajni izvještaj, radnu kartu obavješt. organa i obavještajni dnevnik. Ostala dokumenta raditi prema potrebi.

e) POB

Protivoklopnu borbu organizovati svim protivoklopnim oruđem i oružjem.

U svim jedinicama imati grupe boraca na tenkove.

Težište POB imati na tenkoprohodnim pravcima.

9.*¹) Bezbjednost i samozaštita:

Mjere bezbjednosti i samozaštite vršiti sopstvenim snagama sa osloncem na načelnika bezbjednosti u TG-2 i jedinici vojne policije.

Sva sumnjiva lica u zoni odgovornosti privoditi načelniku bezbjednosti brigade, a poslije upoznati načelnika bezbjednosti TG-2. U rejonima odbrane zabraniti kretanje svim civilnim licima, a oticanje podataka svesti na najmanju moguću mjeru. Odrediti rejone od vojnog značaja i posebno ih obezbijediti.

Zabraniti borcima nošenje svih dokumenata lične prirode, posebno kad su na položajima – u akcijama.

Dezerterstvo i izdaju kažnjavati od kazni k-dira čete do pokretanja krivičnih prijava.

10. MOiV

Na poslovima moralnog obrazovanja i vaspitanja i razvijanju morala u svim komandama i jedinicama Armije R BiH opštine Gračanica učestvuju svi pripadnici Armije, a posebno su odgovorni k-diri i k-danti jedinica iz sastava. Za neposredan rad u svim jedinicama angažovati pom. k-dira i pom. k-danta za MOiV.

Pred svako izvođenje b/d neposrednim razgovorom sa borcima ostvariti uvid u stanje morala jedinice, pri čemu posebno procijeniti sljedeće elemente:

- spremnost da se brani i odbrani R BiH,
- razvijaju i učvršćuju patriotizam i ravnopravnost građana R BiH,
- jačanje unutrašnje čvrstine i b/g jedinice,
- čuvanje naoružanja, tehnike, opreme i dr. MTS,
- stanje na teritoriji R BiH, regije Tuzla i opštine prema stepenu b/d i oslobođenoj teritoriji,
- stanje međuljudskih odnosa u jedinici.

Na nivou komande brigade procjenu uticaja faktora na moral brigade treba da daju sljedeći organi: pom. k-danta za MOiV prema gore navedenim elementima, načelnik štaba sa aspekta rukovođenja i komandovanja i ukupnih rezultata b/d, pom. k-danta za org. mob. poslove o uticaju popunjenosti, pom. k-danta za pozadinu o uticaju pozad. objekata i načelnik organa bezbjednosti sa aspekta bezbjednosti u brigadi.

O svakom uspjehu na bojištu informisati javnost u sredstvima informisanja RBiH i preduzimati stimulatívne mjere u vidu pohvaljivanja i nagrađivanja najboljih jedinica i boraca.

11. pozadinsko obezbjeđenje:

1. Zadatak PoOb

PoOb jedinica vršiti sopstvenim snagama i sredstvima PoOb s osloncem na pozadinsku bazu TG-2.

2. Organizacija PoOb

- težište PoOb imati u sjedištima jedinica u rejonima izvođenja b/d protiv ubačenih grupa i snaga neprijatelja koje vrše napadna dejstva,
- prioritet PoOb imaju jedinice koje izvode b/d protiv ubačenih grupa i snaga neprijatelja koji vrši napadna dejstva, a od sredstava municija i sredstva veze,
- prioritet i evakuaciju imaju PoOb kontaminiranih v/o, a zatim oštećena tehnika i ambalaža,
- period planiranja je 15 dana.

3. Tehničko obezbjeđenje:

a) snabdijevanje:

- snabdijevanje municijom, MES-ima i z/d za borbena MS vršiti iz skladišta pozadinske baze TG-2,
- snabdijevanje n/d za borbena MS i sredstvima nevojnog asortimana iz skladišta "Bosna" u Gračanici preko pozadinske baze TG-2,
- snabdijevanje p/g vršiti iz skladišta pozadinske baze TG-2,

b) održavanje TMS

- laki remont teh. održavanje jedinice vrše osloncem na teh. stanicu za održavanje u pozadinskoj bazi TG-2,
- opravku m/v vršiti preko teh. radionice pozad. baze TG-2,

4. Intendantsko obezbjeđenje:

a) snabdijevanje:

- snabdijevanje sa sredstvima vojnog i nevojnog asortimana vršiti preko pozad. baze TG-2,
- snabdijevanje vodom i ostalim artiklima iz mjesnih izvora.

b) ishrana:

- ishranu ljudstva vršiti kombinovano, odnosno tekućim obrokom, a pri izvođenju b/d ljudstvu izdavati improvizovani suhi obrok,

c) održavanje InMS:

- sitnije opravke vrši samo ljudstvo preko domaćinstava u MZ, a veće opravke preko intend. stanice poz. baze TG-2 i privatnih radionica,

5. Sanitetsko obezbjeđenje:

- prvenstveno med. zaštitu vršiti sopstvenim snagama i sredstvima preko načelnika u brigadama i referenata u bataljonima i bolničara u jedinicama, osloncem na civilne ambulante i ratnu bolnicu Soko,
- pružanje prve pomoći vrše bolničari u jedinicama, a dalje liječenje vršiti u ratnoj bolnici Soko,
- lakše p/o sa izlječenjem do tri dana zadržati u jedinicama, a teže evakuisati u ratnu bolnicu Soko,
- snabdijevanje SnMS vršiti preko poz. baze TG-2,

evakuaciju p/o vršiti vlastitim transportom koristeći i povratne ture,
hlorisanje vode vršiti svakodnevno,
sanitetski nadzor nad primljenom hranom vrše referenti SnSl u brigadama i bataljonima i bolničari iz jedinice.

6. Saobraćajno obezbjeđenje

- regulisanje saobraćaja u rejonima rasporeda vrše jedinice sopstvenim snagama i sredstvima, a na putnim pravcima pripadnici vojne policije i MUP,
- Dotur MS vršiti kombinovano i to: od skladišta poz. baze TG-2 do sjedišta jedinica vršiti na principu "od sebe k sebi" angažujući vozila koja su raspoređena u jedinicama.

7. Finansijsko obezbjeđenje:

- finans. obezbjeđenje vršit će referenti brigada i bataljona, četne starješine i komande jedinica preko finans. organa TG-2.
- Za sve isplate oformiti isplatne spiskove i potrebnu dokumentaciju.

8. Postupak sa ratnim zarobljenicima.

- Ratne zarobljenike predavati vojnoj policiji.

9. Protivpožarna zaštita:

- mjere pp. zaštite vršiti u svim jedinicama, a gašenje požara vršiti sopstvenim snagama i sredstvima uz angažovanje jedinica CZ i stanovništva u MZ.

10. Asanacija bojišta:

- asanaciju bojišta vrše same jedinice u svom rejonu rasporeda.

11. Postupak sa ratnim plijenom

- RP prikupljati i predavati u sabiralište RP pri poz. bazi TG-2,

12. Borbeno obezbjeđenje transportnih vozila

- za borbeno obezbjeđenje trans. vozila i kolona obezbijediti snage iz jedinice za koju se vrši dotur.

12. Veza

- vezu održavati po već postojećem sistemu veza i ranije dostavljenim planovima,
- osnovna vrsta veze je žičana veza (induktorska),
- rezervna veza je radio veza gdje vršiti provjeru veze svaka tri sata,
- prilikom saobraćaja na sredstvima veze obavezno se koristiti razgovornicima i pregledom tajnih naziva

13. Izvještaji

Redovne izvještaje slati od 07,00 do 08,00 sati i od 18,00 do 19,00 časova svakog dana sa stanjem 06,00 i 17,00 sati, a vanredne po potrebi.

14. Komandno mjesto

KM TG-2 selo Soko, osnovna škola

Rezervno u s. Vranovići, škola

KM 109. brigade osn. škola Klokotnica,

KM 111. brigade Dom kulture Gračanica,

KM DIO Dom na Gaju Gračanica,

KM vojna policija: osn. škola "Hasan Kikić" Gračanica,

KM PoOb s. Piskavica,

KM bataljona i niže potčinjenih jedinica za dva stepena niže određuju komandanti brigada svojom odlukom, uz suglasnost k-danta TG-2 do nivoa bataljona – divizionu.

15. Gotovost za odbranu: ODMAH.

16. Za izvršenje ovog Naređenja krivično i materijalno odgovorni su mi komandanti 109. i 111. brigade, upravnik PoB, k-dir čete vojne policije i k-dant DIO.

Komandant TG-2
brigadir Osman Puškar

OBJAŠNJENJE SKRAĆENICA:

ABHO = atomsko-biološki-hemijska odbrana; **b/d** = borbena dejstva; **B. P. Selo** = Bosansko Petrovo Selo; **CV** = centar veze; **CZ** = Civilna zaštita; **DIO** = Diverzantsko-izviđački odred; **InMS** = intendantska materijalna sredstva; **k-dant** = komandant; **k-dir** = komandir; **KM** = komandno mjesto; **LPA** (oruđe) = lahko protivavionsko oruđe; **MB** = minobacač; **MES** = minsko-eksplozivna sredstva; **MOiV** = moralno obrazovanje i vaspitanje; **MS** = materijalna sredstva; **MTS** = materijalno-tehnička sredstva; **MUP** = Ministarstvo unutrašnjih poslova; **MZ** = mjesna zajednica; **NHB** sredstva = nuklearno-biološko-hemijska sredstva; **PAM** = Protivavionski mitraljez; **PAT** = Protivavionski top; **POB** = Protivoklopna borba; **PoOb** = pozadinsko obezbjeđenje; **POT** = protivoklopni top; **PP** mine = protivpješađijske mine; **PT** mine = protivtenkovske mine; **PVO** = Protivvazdušna odbrana; **PVZ** = Protivvazdušna zaštita; **PZT** = privremeno zauzeta teritorija; **RP** = ratni plijen; **s.** = selo; **SnMS** = sanitetska materijalna sredstva; **TO** = Teritorijalna odbrana; **tt** = trigonometar; **VBR** = višecjevni bacač raketa; **v/o** = vojni obveznici.

SUMMARY

AN ORDER FOR DEFENSE OF THE COMMANDER OF TACTICAL GROUP 2 OF THE ARMY OF THE REPUBLIC OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

(September 1, 1992). Tactical Group 2 (TG-2), with command post in Gračanica, was formed on August 17, 1992 by order of the District Defense Headquarters in Tuzla. It consisted of units of the Army of the Republic of Bosnia and Herzegovina from the area of

Gračanica and Doboj Istok, organized into the 111th and 109th brigades, which defended positions in the valley of the Spreča river, on the approaches to the town of Doboj, and in the region of Mount Trebava. On September 1, the commander of Tactical Group 2, Osman Puškar, issued an Order for Defense, which specified the tasks, measures and procedures of subordinate units. This significant and relevant document, as a valuable historical source, is published in its original form.

Republika Bosna i Hercegovina

ARMIJA BOSNE I HERCEGOVINE

OPŠTINSKI STAB ODbrane

TAKTIČKA GRUPA 2

GRADANICA

Broj/str.pov/: 01-924/92

Datum, 01.09.1992. godine

N A R E D J E N J E

k-danta Taktičke grupe 2 Armije R BiH

1. Podaci o neprijatelju

Prema dosadašnjim podacima i ispoljenim aktivnostima agresor je na ovoj teritoriji angažovao slijedeće jedinice i sastave: Jedinice tzv. armije Srpskog naroda BiH, ostatke jedinica bivše JNA, kao i razne druge paravojsne i terorističke formacije: "Bešelj-ovci", "Arkanovci", "Beli orlovi" i druge.

Vjerovatno raspored tih jedinica je slijedeći: Na prostoru planine Ozren i Sprečkog polja sa lijeve strane Spreče jedna brigada sastavljena od tri odreda i to odred "Sižije", "Kra-



KOMANDANT TG-2

brigadir Ozren Pušker

